

Prof. dr hab. Hanna Zarzycka urodziła się 13 grudnia 1928 roku w Warszawie. Studia na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie ukończyła w 1952 roku. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskała w 1965 roku, dr hab. w 1976, a tytuł profesora nauk rolniczych w 1994 roku.

Bezpośrednio po studiach podjęła pracę w Dziale Roślin Przemysłowych Oddziału Instytutu Ochrony Roślin w Regułach, gdzie prowadziła badania nad patogennymi mykobiontami występującymi na nasionach lnu, konopi, maku lekarskiego i modraka abisyńskiego. Uzyskane wyniki znalazły zastosowanie m.in. w hodowli odpornościowej lnu na fuzaryjne wędnięcie. W 1967 roku prof. Zarzycka przeniosła się do Instytutu Włókien Naturalnych w Poznaniu, gdzie kontynuowała badania nad chorobami lnu i konopi koncentrując się m.in. na poznaniu znaczenia gleby kontaminowanej grzybami rodzaju *Fusarium* jako źródła zagrożenia upraw, a także na zwalczaniu fuzarioz przez zmianowanie, zaprawianie nasion oraz zabiegi ochronne roślin fungicydami. Wynikiem tych prac było opracowanie instrukcji integrowanej ochrony lnu przed chorobami. Na początku lat 1970. prof. Zarzycka prowadziła badania nad fizjologicznymi rasami *Colletotrichum linii*, które zaowocowały poznaniem ras patogena występujących w Polsce. Od 1977 roku prowadziła badania w Oddziale Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Młochowie nad hodowlą odpornościową ziemniaka na zarazę ziemniaka (*Phytophthora infestans*) oraz na suchą (*Fusarium sulphureum*) i mokrą zgniliznę (*Pectobacterium atrosepticum* i *P. c. subsp. carotovorum*) ziemniaka. Głównym osiągnięciem Pani Profesor na przełomie lat 1970/1980 było udoskonalenie metod oceny odporności materiału hodowlanego oraz opracowanie charakterystyki źródeł odporności. W końcu lat 1980. rozpoczęła badania nad zmiennością populacji *P. infestans* wyizolowanych z roślin ziemniaka w Polsce. Badania te prowadziła do czasu swego przejścia na emeryturę. W zespole, którym kierowała, stwierdzono po raz pierwszy występowanie w Polsce typu kojarzeniowego A2 *P. infestans*, nie notowanego w naszym kraju do 1988 roku (a także w innych krajach, za wyjątkiem Meksyku) wykazując stopniowy wzrost jego liczebności do poziomu 50% w populacji. Pozostawało to w związku ze stopniowym zwiększaniem się agresywności i wirulencji szczepów tego patogena. Stwierdzono także rosnące zróżnicowanie fizjologicznych ras patogena. Profesor Zarzycka badała także seksualną reprodukcję patogena w warunkach laboratoryjnych i polowych, wykazując infekcyjność oospor zimujących w glebie. Oospory, które w warunkach polskich mogą przetrzymać, mogą być drugim źródłem

infekcji pierwotnej, obok porażonych bulw ziemniaka. Obserwowała i badała wzrastające zagrożenie upraw ziemniaka przez zarzę, w tym wczesne wybuchy epidemii choroby i gwałtowne przełamywanie odporności odmian ziemniaka. Podobne zmiany w populacjach *P. infestans* odnotowano także w innych krajach Europy i Ameryki Północnej.

W trakcie swojej pracy naukowej prof. Zarzycka współpracowała w wieloma ośrodkami badawczymi na świecie, m.in. z CPRO-DLO w Wageningen (Holandia), Uniwersytetem Cornella w Ithaca (USA), Międzynarodowym Ośrodkiem Badań nad Ziemniakiem CIP w Limie (Peru) oraz w Polsce, m.in. z Głównym Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Opublikowała 127 prac, w tym 75 badawczych oraz 52 naukowych doniesień i artykułów. Była promotorem jednego doktoratu, recenzentem dwóch doktoratów i jednej habilitacji. W 2001 roku otrzymała Złoty Krzyż Zasługi za osiągnięcia w pracy naukowej i zawodowej. W latach 1972-1977 była członkiem Rady Naukowej Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, w latach 1994-1996 – członkiem Rady Naukowej Instytutu Ziemniaka oraz w latach 1997-2001 – Rady Naukowej Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin.

Pani Profesor jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego od 1972 roku, Polskiego Towarzystwa Botanicznego od 1959 roku oraz Polskiego Towarzystwa Genetycznego od 1978 roku. W Oddziale Warszawskim PTFit pełniła funkcję sekretarza (w latach 1972-1982) i członka Zarządu (w latach 1985-1999). Uczestniczyła w standaryzacji nazw chorób roślin opracowanej przez Sekcję Nomenklatury i Dydaktyki PTFit. Była także członkiem Komitetu Redakcyjnego *Acta Mycologica* (1998-2001). Swą ogromną wiedzą zawsze dzieliła się z młodszymi pracownikami, którzy dobrze pamiętają także ciepłą i koleżeńską atmosferę, którą wokół siebie budowała.

W 2005 roku została uhonorowana godnością **Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego.**

Opracowała: prof. dr hab. Mirosława Chrzanowska